

ATZINUMS PAR
IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ

Biznesa augstskolas Turība
STUDIJU VIRZIENA “Ekonomika”

STUDIJU PROGRAMMA “Mārketingu un tirdzniecības vadība”
izglītības klasifikācijas kods: 42342

Informācija par ekspertu

Vārds	Andrejs	Uzvārds	Cekuls
Darbavieta	Latvijas Universitāte	Amats	Profesors
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		Dr.Sc.admin	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			<i>elektroniski parakstīts</i>

Novērtēšanas vizītes datums: 2024. gada 11. jūlijs.

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

- Biznesa augstskolas “Turība” (turpmāk - BAT) 2024. gada 9. aprīļa iesniegums Nr. 1.1.-04/587 par studiju programmas nosaukuma maiņu studiju virziena “Ekonomika” profesionālā bakalaura studiju programmā “Mārketingu un tirdzniecības vadība” un tam pievienotie dokumenti;
- BAT 2024. gada 12. jūnija vēstule Nr. 1.1.-04/867 par papildinformācijas sniegšanu studiju programmas nosaukuma maiņai studiju virziena “Ekonomika” profesionālā bakalaura studiju programmā “Mārketingu un tirdzniecības vadība” un tai pievienotie dokumenti;
- Novērtēšanas vizītes laikā iegūtā informācija intervijās ar BAT pārstāvjiem;
- 2018. gada 11. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 793 “Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi”;
- 2023. gada 13. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 305);
- Augstskolu likums.

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

Biznesa augstskola "Turība" lūdz veikt izmaiņas studiju virziena "Ekonomika" profesionālās bakalaura (pirmā cikla) studiju programmas "Mārketinga un tirdzniecības vadība" (izglītības klasifikācijas kods 42342) nosaukumā, nomainot to uz "Starptautiskā mārketinga un pārdošanas vadība" ("International Marketing and Sales Management"), kā arī papildināt pašreizējo studiju programmas īstenošanu ar formātu: nepilna laika tālmācība. Studiju virziens ir akreditēts uz 6 gadiem līdz 2027.g. 28.oktobrim.

Studiju programma licencēta 2008.gada 8.maijā. Studiju programma tiek īstenota latviešu valodā šādos formātos: pilna laika klātie, nepilna laika klātie, nepilna laika neklātie.

Nepieciešamība pēc profesionālās bakalaura studiju programmas nosaukuma maiņas pamatota ar mūsdienu tendencēm iekļaut mārketinga un pārdošanas aspektus ne tikai vienas valsts un tirgus ietvaros, bet plašāk, t.i., starptautiski, ko norāda nozares un ārvalstu eksperti.

Mainot studiju programmas nosaukumu, tiek saglabāts studiju programmas mērķis, uzdevumi un studiju programmai definētie sasniegtie studiju rezultāti.

Vienlaikus pēdējos gados absolventi un studējošie norāda nepieciešamību iegūt padziļinātākas zināšanas par studiju kursos aptverto tēmu un kompetenču starptautiskajiem aspektiem, kas ir vēl viens nozīmīgs faktors studiju programmas nosaukuma maiņai un atsevišķu studiju kursu pārcelšanai no izvēles uz obligāti apgūstamo studiju kursu daļu.

Savukārt, studiju programmas īstenošana tālmācības formātā paplašina iespēju piesaistīt studentus, kuri dinamisku darba attiecību dēļ nevar izvēlēties kādu no esošajiem studiju īstenošanas formātiem.

Augstākminēto izmaiņu īstenošana paredz izmaiņas studiju programmas saturā un plānojumā, studiju kursu saturā un apjomā, un studiju programmas īstenošanā atbilstoši studiju programmas īstenošanas formātam: nepilna laika tālmācība.

Izmaiņu ietvaros Biznesa augstskola "Turība" iesniedza metodiku pārējai no Latvijas kredītpunktu sistēmas uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS).

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Novērtēšana notiek Biznesa augstskolas "Turība", Graudu ielā 68, Rīgā, C205.auditorijā. Novērtēšanas vizītes laikā notika tikšanās:

- ar augstskolas vadību: Biznesa augstskolas "Turība" rektori; Uzņēmējdarbības vadības fakultātes dekāni;
- ar studiju programmas vadību: Komercedarbības vadības katedras vadītāju; Programmas direktori;
- ar studiju programmas mācībspēkiem;
- ar studiju programmā studējošo pārstāvjiem.

Materiāltehniskās bāzes apskate notika BAT bibliotēkā, C110., C111. un C114.auditorijās. Piedalījās: Komercedarbības vadības katedras vadītāja; Bibliotekāre; Programmas direktore.

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Tikšanās laikā BAT pārstāvji sniedza īsu skaidrojumu par novērtējamās profesionālās bakalaura studiju programmas īstenošanu, kā arī par procesiem, kuru rezultātā tika pieņemts lēmums mainīt studiju programmas nosaukumu. BAT pārstāvji sniedza nepieciešamās atbildes uz eksperta jautājumiem saistībā ar esošo situāciju un pieredzi, nodrošinot tālmācības studijas BAT studiju programmu portfeli.

Tāpat tika demonstrēti pilotprojektā iegūtie rezultāti, digitalizējot kursa materiālus un ievievojot e-studijās informatīvos materiālus mūsdienīgā vizualizācijas formātā, kāds attiecīgi tiek rekomendēts visiem docētājiem, kas ir iesaistīti kursu docēšanā attiecīgās studiju programmas ietvaros.

Tikšanās laikā ar mācībspēkiem tika pārrunāts viņu redzējums par studiju programmas nosaukuma maiņu un plānotajām izmaiņām viņu docētajos studijuursos, uzklauts mācībspēku viedoklis par pielietojamām metodēm un iespējām docētos studijuursos īstenot tālmācības formātā.

Tikšanās laikā ar studējošo pārstāvjiem tika pārrunāts studējošo viedoklis par gaidāmajām izmaiņām studiju programmā, studējošajiem pieejamo informāciju, komunikācijas veidiem ar mācībspēkiem, kā arī studējošo attieksmi un viedokli par studiju programmas nosaukuma maiņu. Studējošie pauda viedokli, ka jaunais studiju programmas nosaukums palielinās absolventu konkurētspēju darba tirgū.

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un to kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

Plānotās izmaiņas ietver šādas darbības:

- (1) Mainīt profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmas “Mārketinga un tirdzniecības vadība” (“Marketing and Sales Management”) nosaukumu uz “Starptautiskā mārketinga un pārdošanas vadība” (“International Marketing and Sales Management”) (izglītības programmas kods 42342) (turpmāk – studiju programma).
- (2) Papildināt studiju programmas īstenošanu atbilstoši nepilna laika tālmācības formātam.
- (3) Pāreja uz ECTS sistēmu.

3.1. Studiju programmas nosaukuma maiņa

Profesionālās bakalaura (pirmā cikla) studiju programmas “Mārketinga un tirdzniecības vadība” nosaukumu ir plānots mainīt uz “Starptautiskā mārketinga un pārdošanas vadība”.

Studiju programmas mērķis ir “Nodrošināt tautsaimniecības, kultūras, valsts aizsardzības un drošības, kā arī sociālajām vajadzībām atbilstošas, tirgzinību teorētiskajos pamatos balstītas, tirgvedības (mārketinga) vadītāja profesiju standartam atbilstošas un praksē piemērojamas profesionālās studijas; dot iespēju iegūt zināšanas un attīstīt prasmes, kādas nepieciešamas tirgvedības (Mārketinga) vadītājam, lai veicinātu uzņēmumu attīstību, sekmētu to konkurētspēju aktīvajā biznesa vidē Latvijas un starptautiskajā tirgū.”

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Atbilstoši ir definēti studiju programmas uzdevumi un sagaidāmie rezultāti (sk. BAT iesniegtās papildinformācijas 7. pielikums).

Sniegtajā informācijā par studiju programmas mērķi un formulētiem studiju programmas rezultātiem pēc būtības atbilst MK noteikumos Nr. 305 definētajam profesionālās bakalaura studiju programmas mērķim. Līdz ar to var secināt, ka pēc plānoto izmaiņu ieviešanas studiju programma atbilst normatīvo aktu prasībām.

Profesionālās bakalaura (pirmā cikla) studiju programmas “Starptautiskais mārketingu un pārdošanas vadība” mērķi, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti, kas ir iekļauti iesnieguma Nr. Nr. 1.1.-04/867 7. pielikumā Studiju kartējumā, netiek mainīti un atbilst studiju programmas “Starptautiskais mārketingu un pārdošanas vadība” mērķiem, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem.

Piesakot studiju programmas nosaukuma maiņu, tika veiktas izmaiņas saturā unursos, piem., kursi *Starptautiskais mārketingu*, *Digitālais mārketingu*, *Komandas veidošana* un *Laika plānošana un stress vadība* pārcelti no B daļas uz A daļu; studējošo digitālo prasmju stiprināšanai un fokusētākai atbilstībai profesijas standartam tika izveidots kurss *Digitālās prasmes*, kas ir iekļauts A daļā.

Eksperta skatījumā minētas izmaiņas studiju programmas saturā ir pamatotas un atbalstāmas.

3.2. Studiju programmas īstenošanas papildināšana ar nepilna laika tālmācību

Izvērtējot studiju programmas “Mārketingu un tirdzniecības vadība” saturu, kopumā var secināt, ka studiju programma atbilst Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 305 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”, kā arī ļaus apgūt atbilstošās prasmes un kompetences arī nepilna laika tālmācības formātā.

BAT ir gatava studiju programmas īstenošanas papildināšanai ar tālmācības formātu, ņemot vērā aktīvu e-vides izmantošanu mācību procesā. Ir izveidota atbilstoša informatīvā bāze. Kursi un kursu materiāli ir izveidoti, tie papildina esošo studiju materiālu bāzi un ļauj studējošiem apgūt kursus tālmācības formātā. E-studiju vidē ir ievietoti materiāli, ieskaitot kursu alfabētiskos glosārijus, ārējos materiālus, pašpārbaudes testus, kontroldarbus un noslēguma pārbaudījumu uzdevumus. Programmas praktisko daļu, t.sk., prakses organizēšanu, plānots nodrošināt izmantojot vienotas pieejas visām studiju formām un aizstāvēt darbu komisijai saskaņā ar katedrās noteikto laiku un formātu. Jāatzīmē, ka BAT ir līdzšinēja pieredze citu studiju programmu īstenošanā tālmācības formātā.

BAT ir izstrādāta tālmācību materiālu izstrādes un ieviešanas procedūra, kas ir apstiprināta BAT Senāta 28.11.2018. sēdē, kurā tiek regulētas prasības attiecībā uz mācību materiālu noformēšanu, iesniegšanu un aktualizēšanu, kā arī Studiju Nolikums, kas apstiprināts Senāta 22.11.2023. sēdē un reglamentē studiju procesa organizāciju tālmācības formātā e-studijās.

Studiju programmas īstenošanai tālmācības formātā iesniegtās plānotās izmaksas (sk. BAT papildinformācijas 3. pielikumu) ir atbilstošas plānotajām darbībām. Plānotais studējošo mērķauditorijas skaits tālmācību formātā (20 studenti) būtiski neietekmē studiju programmās realizācijas izmaksas, izņemot individuāli vērtējamus darbus un konsultācijas. Līdz ar to plānotie ieņēmumi, eksperta skatījumā, sedz plānotos izdevumus.

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

3.3. Pāreja uz ECTS

Biznesa augstskola “Turība” ar Senāta sēdes protokolu Nr.11, 2024.g. 2.jūlijā ir apstiprinājusi metodiku (sk. BAT papildinformācijas pielikumu “Metodika pārejai uz ECTS (2. versijas)”) pārejai no Latvijas kredītpunktu sistēmas uz Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (ECTS).

Metodikā tiek ievērotas prasības, kas izriet no 2023. gada 13. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” attiecībā uz kredītpunktu pārrēķinu un studiju programmas apjomu. Šādas prasības arī ievērotas kursu aprakstos, samazinot vai palielinot kopējo stundu skaitu, lai pareizinot ar 1,5 neveidotos daļskaitļi, piem., kursus Komandas veidošana, Laika plānošana un stresa vadība. Metodikā arī noteikts, ka uz 1 KP (ECTS) tiek noteiktas studējošā 25 akadēmiskās darba stundas, un šis apjoms pārejas laikā tiek piemērots nemainīgi.

3.4. Iesniegtajos dokumentos konstatētās neprecizitātes un citi novērojumi

Kursa aprakstos kā studiju metodes un prasība ir atzīmēta diskusijas un grupas darbi, piem., kursus *Konkurētspējas vadība*, *Problēmjaautājumu risināšana* un *Stratēģiskā vadība*. Eksperta ieteikums - atrast alternatīvu grupas uzdevumu realizēšanai attiecībā uz plānoto tālmācības īstenošanas formu vai ar tehnoloģiju palīdzību integrēt šādas iespējas e-vidē.

Pārbaudot kursu aprakstos ietverto kopējo darba stundu skaitu sadalījumu starp studiju formām, tika konstatēts atšķirīgs summārais darba stundu apjoms; eksperta ieteikums saglabāt kopējo stundu skaitu visām īstenošanas formām, piem., kursus *Lietišķā terminoloģija*, *Laika plānošana un stresa vadība*. Kursā *Laika plānošana un stresa vadība* kopējais darba stundu skaits nav pielāgots kredītpunktu skaitam.

Tāpat eksperts konstatē studējošo kursu apmeklējuma kontroles riska varbūtības iestāšanos klātienē studiju formātos, ņemot vērā studiju procesa organizāciju, kas paredz, ka studējošie salīdzinoši brīvi var izvēlēties studiju mācību materiāla apguves alternatīvas – kontaktstundas (daļība lekcijās klātienē) vai patstāvīgi apgūti studiju materiāli (daļība lekcijās attālināti), kas arī ļauj nokārtot visa kursa prasības, neskatoties uz studiju kursa aprakstos norādītajām prasībām par kontaktstundu un patstāvīgā darba līdzsvaru.

4. Secinājumi

Eksperta viedoklis par plānotajām izmaiņām profesionālajā bakalaura studiju programmā ir šāds:

4.1. Balstoties uz sarunām vizītes laikā un iepriekš minēto analīzi, var secināt, ka plānotās izmaiņas, mainot bakalaura studiju programmas nosaukumu uz “Starptautiskā mārketinga un pārdošanas vadība”, ir pārdomātas un pamatotas no BAT studiju virziena “Ekonomika” attīstības un tirgus situācijas viedokļa, kā arī neietver būtiskus riskus studiju kvalitātes nodrošināšanai studiju programmā pēc izmaiņu stāšanās spēkā;

4.2. Plānotās studiju programmas satura izmaiņas atbilst darba tirgus tendencēm un plānotajam studiju programmas nosaukumam “Starptautiskā mārketinga un pārdošanas vadība”;

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

4.3. BAT sniegtajā informācijā konstatētas vairākas tehniskas neprecizitātes, kas, visticamāk, radušās neuzmanības dēļ, kas būtu jānovērš (3.4.sadaļa).

4.4. BAT ir gatava studiju programmas “Starptautiskā mārketinga un pārdošanas vadība” nepilna laika tālmācības formāta īstenošanai.

4.5. Studiju programmas kursu pāreja uz ECTS sistēmu ir notikusi atbilstoši MK noteikumiem pilnā apjomā.

Rekomendācijas

Iesaku apstiprināt studiju virziena “Ekonomika” profesionālajā bakalaura (pirmā cikla) studiju programmā “Mārketinga un tirdzniecības vadība” plānotās izmaiņas:

- Mainīt studiju programmas nosaukumu no “Mārketinga un tirdzniecības vadība” (“Marketing and Sales Management”) uz “Starptautiskā mārketinga un pārdošanas vadība” („International Marketing and Sales Management”) (izglītības klasifikācijas kods 42342);
- Papildināt studiju programmas īstenošanu ar nepilna laika tālmācības komponentiem;
- Apstiprināt studiju programmas un tās kursu pāreju uz ECTS.

Īstermiņa rekomendācija: novērst 3.4.nodaļā konstatētās nepilnības kursa aprakstos (atšķirīgs summārais darba stundu apjoms starp studiju īstenošanas formām), kas tieši ietekmē studējošo mācību procesu.

Ilgtermiņa rekomendācija: studējošo lekciju apmeklējuma kontroles riska novēršana, nodrošinot, ka studējošo attālināta daļa lekcijās nepārsniedz 50% no studiju programmas.

Andrejs Cekuls, Dr.Sc.admin.

Rīgā, 2024.gada 29.jūlijā

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**